

SZECESSZIÓS MŰVÉSZET ÉS A KÖNYVNYOMTATÁS

A szecesszió olyan újabb korszakot jelent a művészetben, amelyet egy öntudatos művészcsapat a maga

modern, a korábbi félszegségtől mentes tudásával, valamint a praktikus újítások után való kitartó törekvésével a közelmúltban megteremtett. Az általunk ismert művészi szecessziók közül a bécsi szecesszió a maga alaposságával, eszme-gazdagságával és komolyságával különösen kiválik.

„Görög stílusban emelt parlamentjeink és gótikus

VER SACRUM

JÄHRLICH 24 HEFTE
IM SELBSTVERLAGE
DER VEREINIGUNG.

300 Exemplare derselben werden im Wege der Subscription zum Preise von 50 Kronen per Jahrgang nur unmitttelbar durch die Vereinigung abgegeben.

templomaink vannak, s e mellett elfeledjük, hogy sok modern ember látogatja ez épületeket s hogy a modern ember nem csupasz-lábszárosan, diadalkocsin hajtat a parlamentbe, s hasítókos köntösben sem járul a templomba, avagy ügyes-bajos dolgaiban a városházára.“ Ezt kiáltotta oda 1899 március havában a kiváló műkritikus Hermann Bahr a bécsi közönségnek, amikor egy tárcájában a művész-forradalom hetes bizottságának alakulását és programját a maga tüzes stílusával megmagyarázta. Majd meg azt mondta : „Nem ismerünk különbséget sem a ,nagy művészetek‘ meg az ,ipari művészetek‘, sem pedig a gazdagoknak és szegényeknek szánt művészetek között — a művészet közvagyon !“

Ez volt egyúttal a hitvallása is az osztrák művészek ekkor keletkezett „Secessio“ című egyesületének, amelynek mostani háza bejárója fölött a következő demokratikus mondás olvasható : „Adjátok meg a kornak a maga művé-

szetét s a művészetnek a maga szabadságát!“
Ugyan, hogyan is keletkezett ez a szó: szecesszió?

Erről a Ver Sacrum című művészeti folyóirat ezt mondja az első számában:

A régi Rómában történt, hogy valahányszor a gazdasági ellentétek okozta feszültség tetőpontját érte, a nép egy része kivonult a városból, még pedig vagy a Mons sacer-re (szent hegy), vagy pedig az Aventinusra avagy Janiculumra. Azzal fenyegetődött ilyenkor a kiköltözött nép, hogy ha nem teljesítik a kívánságait: egy második Rómát épít majd a régivel szemközt, a nagytiszteletű szenátusnak éppen az orra előtt. E kihurcolkodást „secessio plebis“-nek nevezték. A derék városatyák okos emberek

Német-
ország

voltak: küldöttet menesztettek a kiköltözettekhez, sokat ígértek (persze keveset tartva meg belőle) — s a secessio plebisnek egy-kettőre vége szakadt. A „ver sacrum“-nak az értelme pedig olyan időkre vezethető vissza, amikor nagy veszedelmek fenyegették Rómát. Ilyenkor a nép a jövő tavaszra minden szülöttjét — mint tavaszi szent ajándékot: ver sacrum — az isteneknek szentelte. Mikor azután a szent tavasz szülöttei nagyra nőttek: az ifjú csapat kivonult szülővárosából, hogy a saját erejéből, a saját céljával újabb községet alapítson A kivonulás

Angol-
ország
(The
Studio)

ESSEX AND COMPANY'S
WESTMINSTER WALS
PAPERS 114 116 VICTORIA
STREET WESTMINSTER

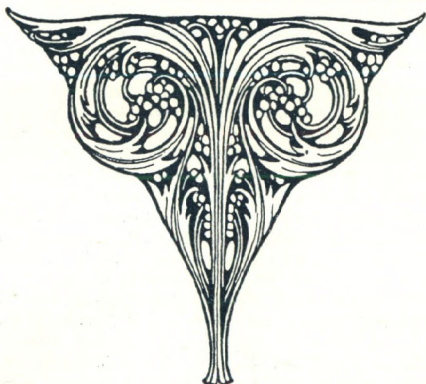
ideje is tavasszal volt, s ezt a tavaszt is szentnek nevezték.

Hasonló körülmények között, s hasonló okokból keletkezett a bécsi „Secessio“.

Így kezdődött meg a bécsi művészetnek, a szecesszióknak amaz új korszaka, amely a müncheni és berlini minták után, ahol ugyancsak ilyen néven már előbb is megnyilatkoztak hasonló áramlatok: új perspektívát ajánlott a képző művészeteknek a praktikus életben való alkalmazására és értékesítésére nézvést. Nem csupán a képek festésére, meg a szobrok faragására terjeszkedett

■ KATALOG-DER ■
■ AUSSTELLUNG-FÜR ■
■ BUCHGEWERBE-UND ■
■ PHOTOGRAPHIE: ■
■ IN-ST-LOUIS-1904

Német-
ország

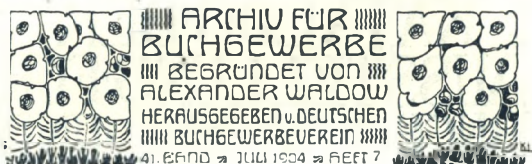

HERAUSGEGEBEN-VOM
DEUTSCHEN-BUCHGEWER-
BEVEREIN-ZU-LEIPZIG

ki ez új művészközület tagjainak a figyelme, hanem alapos meghánytorgatásra s végezetül kidolgozásra talált ott minden, ami csak a képző és alkalmazott művészetek körébe belevonható, így a házépítés, bútoringar, meg a szövés is, egészen az úgynevezett kis művészetig: a könyvcsinálásig, fazekasságig stb.

A szecesszionisták törekvései e tekintetben főképpen abban nyilatkoztak meg, hogy minden anyaghoz és minden célhoz praktikus, sőt sok esetben egészen új kidolgozási eljárásokat, újabb formákat és újabb arányokat kerestek és talál-

Német-
ország

Osztrák

(szecessz-
ziós katalo-
gus egyik
oldala)

	<p>OLDE HANS, Maler. Direktor der Kunstschule in Weimar RAFFAELLI JEAN F., Maler. 202 Rue de Courcelles in Paris RENOUARD PAUL, Maler. 46 Rue de l'arbre sec in Paris REPIN J., Professor. Académie des Beaux-Arts, St. Petersburg RIVIERE HENRI, Maler. 29 Boulevard de Cléchy in Paris RODIN AUGUSTE, Bildhauer. 182 Rue de l'Université, Paris ROLL ALFRED PH., Maler. 41 Rue Alphonse de Neuville, Paris RYSSELBERGHE THÉO VAN, Maler. 44 Rue Laugier in Paris SAINT MARCEAUX DE, Bildh., 100 Boul. Males herbes, Paris SARGENT J. S., Maler. Tite Street 31, Chelsea, London SW. SCHWABE CARLOS, Maler, Barbizon, Seine et Marne SIMON LUCIEN, Maler. 147 Boulevard Mont Parnasse, Paris SKARBINA FRANZ, Prof., Königin Augustastr. 41, Berlin W. SLEVOGT MAX, Professor, Motzstraße 70 in Berlin W. STUCK FRANZ, Professor, Maler. Kunstakademie, München SWAN JOHN M., Maler. 3 Acacia road in London NW. THAULOW FRITZ, Maler. 21 Boulevard Berthier in Paris THOMA HANS, Professor, Maler. Karlsruhe in Baden TOOROP JAN, Maler in Karwijk sur mer, Holland UHDE FRITZ VON, Prof., Maler. Theresienstr. 148, München VAN DER STAPPEN, Bildh., 16 Avenue joyeuse entrée, Brüssel VAN DE VELDE HENRY, Professor, Architekt in Weimar WALTON E. A., Maler. 73 Cheyne Walk, Chelsea, London ZORN ANDERS, Maler und Radierer, Mora in Schweden ZÜGEL HEINRICH, Prof., Maler. Kunstakademie in München.</p>	
--	--	--

tak. Egyesületi közlönyüknek, a Ver Sacrum-nak, például — a legelterjedtebb képformátumokhoz alkalmazkodva — szabályos négyzet alakját adták; művészi tökéletességű új betűfajta- tétet hozták hozzá, megfelelően erősebb duktussal, aminek következtében az olvashatósága sokkalta könnyebbé vált; új, igen tetszetős sor- meg szövegcsoportosítási módot rendszeresítettek; végül újabb színösszetételekhez fordultak, s még a nyomtató-papíro- st is maguk választották meg. — Kiállítási katalo- gusaik pedig, amelyeknek megjelenését a szak- emberek nagy érdeklődéssel várták: új, eddig

Osztrák

NOF·KUNSTANSTALT
WIEN·III·PARKGASSE·15
PHOTOGRAPHISCHES
DRUCK·CHEMIEGRAPHIE
DREIFARBEN·AUTOTYPIC

Osztrák

még csak nem is sejtett utakat mutattak meg a könyvnyomtatás további fejlődése számára.

Könnyen érthetően sok ellenzőre is talált e tevékenységük, egyrészt már csak azért is, mert minden, amit e művészeti apostolok csináltak: új volt („az ujat pedig természetesen támadni kell“), — másrészt pedig azért, mert a szeceszionisták lelkiismeretes és valóban művészi tevékenysége következtében a művészetet eladdig úgyszólván bérben bíró befolyásos művész-nagyságok közül sokan napról-napra mind többet veszítettek a nimbuszukból. Művészek harca volt ez művészek ellen; majd az egyik, majd a másik fél hirdette, hogy ellenfelei nem veszik komolyan

Amerika

The Minister's Hold-ups

Why a Gentleman of the Cloth Was Obligated to Become a Modern Dick Turpin

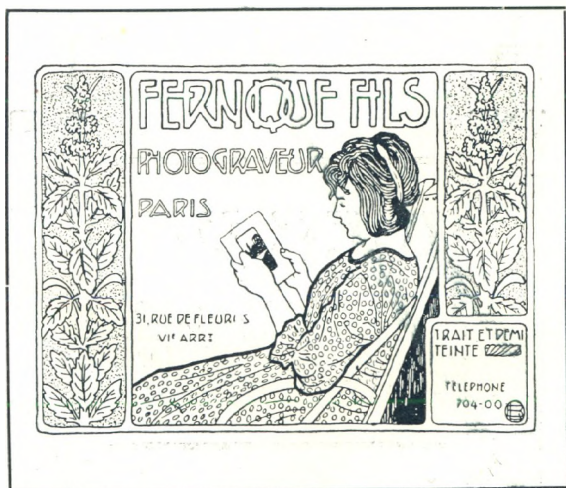
H. S. COOPER

A DRIZZLING, misty rain; no street cars running in his direction; a mile and a half to walk home by the Boulevard, and only half of that if he should take the short cut through a disreputable portion of the city. — those were the conditions

raising the money were frowned on by the minister, and he had become a veritable "daughter of the horse-leech" to the better-off members of his congregation.

The congregation was, as a whole, well able to

Franciaország

a művészetet s hogy a művészeti képzés intencióit ferde utakra terelik.

Hogy melyik félnek volt igaza: akkor tűnt ki, mikor a szecessziós műkiállításokat és velök egy időben az „öreg urak kiállításait“ Bécsben megtartották. Míg a szecessziós kiállításoknak majd-hogy nem összes műtárgyai a megnyitást követő néhány nap alatt mindig elkelték, s e kiállítások látogatóinak száma rengeteg volt: a konkurrens tárlatoknak csak gyéren akadt közönségük, s vásárlási kedv éppenséggel nem mutatkozott. S a társaságban is ezóta, ha igazi művészetre került szó, okvetetlenül a szecessziós művészet erővel, kifejezéssel teljes irányzatát értették alatta.

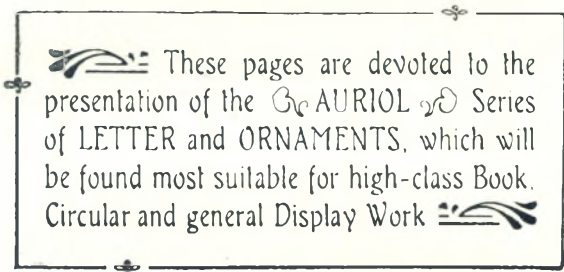

Angol-ország

Ők, a szecesszionisták a hangadók ma Bécsben, sőt, bátran mondhatjuk, egész Ausztriában is, és számos műipar — köztük nem csekély mértékben a könyvnyomtatás is — sok reformot, újabb kelendőséget, praktikus hasznot, meg nagyobb tekintélyt köszönhet nékik. Csak azok járnak rosszul e mellett az új irányzat mellett, akik az igazi művészetet a hamistól nem tudják megkülönböztetni, vagy akik e tekintetben még előítéletekkel vannak eltelve. E bajok ellen, sajna, nincsen orvosság, de az igazi, becsületes műtörekvéseknek ezek ha nem is használhatnak, de — szerencsére — nem is árthatnak.

A közönség mindjárt elejétől fogva nagyon megkedvelte a szecesszionistákat, annyira, hogy

Angol-
ország

Olasz-
ország

még a kontároknak és spekulánsoknak némely bizarr és eszme nélkül való tárgyait is jó pénzért, vakon vásárolta, ha ezeken rajta volt az a csábító fölirat, hogy „Szecesszió“. Az idő azonban később bizonyos fölvilágosultságot teremtett e tekintetben, s az ál-szecesszió akárhány dühös ellensége máig már igaz barátja lőn a valódi, hamisítatlan szecessziónak.

Ami a mi szeretett mesterségünket, a könyvnyomtatást illeti: az a szecesszionistáknak igazán sokat köszönhet. A mesterségünkbe való közvetlen belemarkolásuk által — ami első sorban is az egyesület egyes tagjainak vezetésével készült számos nyomtatvány révén nyilvánult meg — tagadhatatlanul igen sokat tanultunk; ők adták

Magyarország

meg az impulzust ahhoz, hogy sok elavult meg nehézkes nyomtatási szabály alól emancipálhas-
suk magunkat, s megnyitották előttünk a bejárt
az igaz művészetnek, a művészek művészetének
a birodalmába.

Némely, e cikket illusztráló példában, olyan
magyaros tervezetek mellett, amelyek kétség-
telenül a szecesszió hatása alatt készültek,
bemutatom néhány külföldi szülöttjét is ennek a
grafikai művészetben is megnyilatkozó iránynak.
Eltérést köztük valójában csak modor dolgában
találunk, különben azt látjuk, hogy valamennyi-
nél — mint a művészi nyomtatványoknál álta-

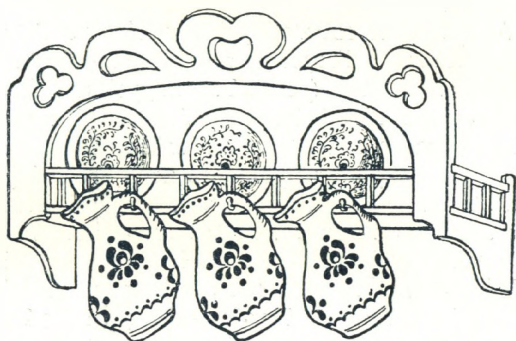
Magyar-
ország

lában — az ideális térfelosztásra törekedett a csinálója. Mindegyiknél a betű, a sor, amely lelke különben minden nyomtatványnak, lép az előtérbe. S minő tetszetős, s mégis szerény az őt kísérő harmonikus dísz!

Mindenütt, mindenfelé arra törekesznek tehát, hogy megreformálják a nyomtatványok kiállítását; mindenütt, s így nálunk is, egy bizonyos szecessziót akarnak létrehozni a könyvnyomtatásban. Ugyan melyik lesz e szecessziók közül valaha a győztes? Nem lehetne-e az esetleg a magyar szecesszió?

KORÍNEK JÓZSEF.

Magyarország

MAGYAROS JELEGŰ
MÁZAS AGYAGEDÉNYEKET

≡KÉSZIT≡

ÁCS: AUERBACH: LIPÓT TANÁR

•TERVEI UTÁN•

≡STEIG FLORIÁN≡

: SZEKSZÁRDON:

•••

UGYANITT KAPHATÓK
ÁCS TANÁR ÁLTAL FESTETT

• AGYAGLEMEZEK •

